

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

FLÓPIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI KAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTELJESZŐK: MOFFMANN ÉS ERONOVITS
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 6.

500 rendőr

Néhány nap előtt mi voltunk azok, akik rámutattunk arra, mennyire szükséges és sürgős a rendőrség létszámának emelése. Örömmel állapítjuk meg, hogy a jog- és pénzügyi bizottság teljes megértéssel helyezkedett a létszámemelés szükségességének álláspontjára, sőt annak olyan mértékben való végrehajtását mondta szükségesnek, amely mellett a főkapitány majdnem teljes bizonyossággal garantálhatja a rend fentartásának lehetőségét. Miután a társadalomban már meg is nyilatkozott a teljes készség arra, hogy a szükséges fedezetet rendelkezésre bocsássa, kétségtelen, hogy az 500 főnyi rendőrséget sikerül fölláttatni.

És ezzel megtettük az első lépést a rend fentartásához vezető leghelyesebb uton. Ezzel a rend fentartása az arra hivatott kezekbe kerül és azt hivatásos szerv veszi át. A létszám fölemelése megadja az eszközt a rend bízottatásának lehetőségéhez.

A szervezett munkásság soha meg nem hálálható magatartása a forradalom napjaiban és áldozatkészsége nem vehető igénybe örök időkre. A munkásságnak a műhelyekben van óriási nagy jelentőségű hivatása. Onnan elvonni nem szabad és nem lehet az ország károsodása nélkül. A katonaság fiatal tagjai sem lesznek a rendfentartás céljaira állandóan igénybe vehetők. Az 500 főnyi rendőrség pedig jó kiképzés és tisztességes fizetés mellett, ami most kontemplálatik, a legpompásabb rendfentartó szerv lesz.

De itt a társadalomnak meg kell értenie a nagy fontosságot, amellyel ez a kérdés bír. Mindenki értékelje őszintén érdekeit, amelyek megvédésére olyan nélkülözhetetlen szükség van és ehhez képest teljesítse kötelességét akkor, amikor a rendőrség fejlesztésére hozzájárulást kell adnia.

Milliók vagyónok urai ne 5-10 ezer koronákkal intézzék el ezt a dolgot. Érezzék át, hogy az áldozat, ha annak nevezhetjük a hozzájárulást, az ország és Debrecen rendjének, nyugalmanak megteremtésére szolgál. Ma pedig nincs nagyobb szükség semmire másra, mint a rendre, a munkás nyugalomra, hogy visszatérjen a szívekbe a bizalom. És érezzék át, hogy eddig a köz a maga erejéből tartotta fenn a rendőrséget szinte abszolút biztonság idejében, illik, hogy a köznek segítségére siessenek a mai rendkívüli viszonyokban olyan mértékben, amilyen mértékben birtokában vannak a megvédendő anyagi javaknak.

A csehek a tatrai fürdők ellen nyomulnak

A románok megszállják a petrozsényi bányavidéket

A hadügyminisztérium sajtóosztály az ország területén levő idegen csapatok helyzetéről közli:

Csehek: Lamaes és Dévényujfalu között az elmúlt éjjel egy szakasz cseh osztag megtámadta egyik tábori előőrsünket. A támadás a mi embereink éberségén megghusult. A csehek sebesültek visszahagyásával menekülni voltak kénytelenek. Déli irányban előretolt osztagaink Nyitránál állanak.

A többi határszéli vidéken nincs semmi újság.

A csehek a tatrai fürdők ellen nyomulnak

Budapesti tudósítónk táviratozza: A földművelésügyi minisztérium ma azt a magánértesülést kapta, hogy kisebb cseh osztagok megszállták Fenyőháza állami fürdőt, más cseh osztagok pedig Tátralomnic és a többi tatrai fürdő ellen nyomulnak elő. A földművelésügyi minisztérium hivatalosan nyomban érdeklődött az állami objektumok sorsa iránt, de eddig nem kapott értesítést.

A német-cseh kormány Bécsbe költözött

Bécs, december 14. A német-cseh kormány Reichenbergből Bécsbe tette át székhelyét. A cseh csapatok ugyanis körülfertézték Reichenberget és az volt a céljuk, hogy a német-cseh kormányt elfogják. — A kormány ugyan Bécsből nem tudja igazolni Német-Csehországot, de létezésével figyelmeztette az ország függetlenségére törekvésére.

Karlsbad nemzetközi köztársaság

Berlin, december 14. Karlsbadból táviratozzák: A „Karlsbader Anzeiger” jelentése szerint a városi tanács Wilsonhoz fordult, hogy Karlsbad városát nemzetközi jellegű köztársasággá nyilvánítsa, amerikai fennhatóság alatt.

Másfélmillió cseh hadsereg

Lugano, december 14. A Corriere levelezője beszélgetést folytatott Kiofac cseh hadügyminiszterrel, aki a következőket mondta:

— Csehországnak két esztendeig igen erős hadseregre van szüksége, hogy a Magyarország által elfoglalt vidékeken rendet teremtsen. Az új cseh államnak másfélmillió emberből álló hadserege lesz.

A románok Piskin

Aradról táviratozzák: Tegnap reggel 8 órakor érkezett Piskin állomása a román katonaság külön vonaton. A román katonai parancsnok, Popescu tábornok a forgalmi irodában az iránt érdeklődött, hogy a német katonák eltávoztak-e már. A megnyugtató válasza kijelentette, hogy Nagyszében felől szombaton új domán csapatok érkeznek, mikor is a zsilvölgyi bányákhoz fognak vonulni.

A románok általában úgy viselkednek, mintha Piskin csak átmeneti állomásnak tekintenék. A kerülő utat azért választották, mert Romániából nem tudnak közvetlenül Petrozsénybe jutni. Tirgului-on tul vonat nem közlekedik és így 100 kilométert kellett volna gyalog megtenni a hegyeken át, hogy Petrozsényt elérjék. Az ezredes ezután úgy intézkedett, hogy tehervonatok Arad és Déva felé csak az ő engedélyével indíthatók. Az intézkedéssel megibzott főhadnagw csak Alvinc felé engedte a tehervonatokat kifutni, mert ha Magyarország felé engedi, a magyarok nem engedik vissza. Aszemélyvonatok járását nem tiltották be, de az utasok közt gyanus elemeket kutatnak.

Az erdélyi magyarok fegyveresen ellenállanak

A Politikai Híradó jelenti: A gyulafehérvári nemzetgyűlésnek az a határozata, mellyel a románlakta magyarországi területeknek Romániához való csatlakozását mondta ki, az erdélyi részekben élő magyar tömegeket ellenállásra bírta. Több helyről érkezett jelentés szerint az erdélyi magyarok nagyobb számu csapatokat szerveztek meg és fegyvereztek föl, hogy a magyar területeknek Romániához való csatlakozását, ha kell, erőszakkal is megakadályozzák.

Az erdélyi magyarok szervezkedéséről a kormányhoz is érkeztek hírek. A kormánynak az a véleménye, hogy a mostani szituációban a magyarok és a románok között semmiféle összetűzésnek nem szabad történnie, mert ez csak rontaná helyzetünket. A kormány meg van győződve, hogy a békekonferencián a jog és igazság érvényesül és ezért minden föle telhető eszközzel megakadályozni igyekszik az erdélyi magyarok erőszakos fellépé-

URANIA

Ma, vasárnap
December 15

LENNY PORTEN

főszereplésével

Tündérújjak

színmű 4 felvonásban.

Albert és az

ál Max Linder

vígjáték.

APOLLO

Ma, vasárnap
December 15

Wagner Richard

operája

A bolygó hollandi

4 felvonásban.

Arany Bika mozi

Ma, vasárnap
December 15

Nordisk műsor.

Gunnar Tolnaer

főszereplésével

Aranyfűst

dramája 4 felvonásban.

Al az ur a házban

vígjáték 2 felvonásban.

Pószereplő:

Herbert Paulmüller.

47 előadások minden
mozgóban

3 fél 6 és 8 órakor.

sét. A szükséges intézkedések megtételére a kormány Fényes László kormánybiztost küldte ki Erdélybe.

A románok elfoglalták Dévát

Arad, december 14. Ma délután 120 főből álló román osztag megszállotta Dévát és átvette a város fölött a parancsnokságot.

Az oláh katonák erőszakosságai a vasutak ellen

Budapesti tudósítónk táviratozza: Antalfy Endre dr., a marosvásárhelyi magyar nemzeti tanács vezetője, aki Budapesten időzik, a következőket mondta el az Erdélyt megszálló román csapatok siralmas helyzetéről:

— A román legénység egyrésze mezítláb és boeskorban, másrésze szalmakalapban vult be Marosvásárhely utcáira. Sokan megszűnek közülük, mert az élelmezésük is rossz. A románok a legtöbb erőszakot a vasutak ellen követik el, a vonatokat megállítják, rakományait lefoglalják. — Károlyi miniszterelnök emiatt tiltakozást jelentett be a francia katonai bizottságnál, ahol óvást emel a fegyverszüneti megállapodások megsértése ellen.

Mackensen katonái román fogoragban

Nagyváradról táviratozzák: A Mackensen-hadsereg nagyváradi főparancsnokságához jelentés érkezett, hogy a románok több ezer németet lefegyvereztek és internáltak. Sepsiszentgyörgyről ugyanis két zászlóalj román katona érkezett és Brassót megszállotta, holott erre csak a német csapatok eltávózása után 24 órával lett volna joga. A németeket egy laktanyába esalták azzal, hogy vonaton továbbítani fogják, ott aztán bántalmazták őket. Mackensen a bukaresti román főparancsnokságnál tiltakozni fog az eljárás ellen.

A szerbek Bátaszékön

Pécsről táviratozzák: Tegnap délután egy 250 főnyi legénységből és 3 tisztből álló szerb megszálló csapat érkezett Bátaszékre. A város már kívül esik a demarkációs vonalon, a szerbek azonban azzal indokolják a megszállást, hogy a várost, mint fontos vasúti csomópontot veszik birtokukba, hogy meglegyen a közvetlen kapcsolat Baja, Bátaszék és Pécs között. Hétfőn híre járt, hogy a szerbek Szegszárdra is bevonulnak, ez azonban eddig nem történt meg és valószínűleg el is marad. A szerbek kifogástalanul viselik magukat és szigorúan ügyvelnek, hogy a megszállott területen a rendet sehol meg ne bántásák.

Dunai monitorainak egy részét átadjuk az ententének

Az osztrákok és bajorok tiltakozása

Budapesti tudósítónk táviratozza: Tegnap létrejött a megállapodás Vyx aezredes és a kormány között, mely szerint a fegyverszüneti szerződés végrehajtása gyanánt 5 monitor és 10 személyszállítót, 10 csavargőzöst és 60 szállítóhajót adunk át az ententének. — Az osztrákok tiltakoztak a monitorok átadása ellen, de a magyar kormány hozzájárult az átadáshoz. A monitorokat a Ferenc József monitorral az élükön ma lobogó nélkül Belgrádba indították.

A Pol. Hir. jelenti: Eisner Kurt bajor miniszterelnök a következő táviratot intézte a magyar nemzeti tanácshoz:

A bajor kormány a fegyverszüneti bizottság után tiltakozást jelentett be az entente-

nál az ellen az eljárás ellen, hogy a bajor Lloyd-társulatnak a Dunán lévő hajóit az entente lefoglalja. Ezt az eljárást a bajor kormány a fegyverszüneti szerződés feltételeibe és a nemzetközi jogba ütközőnek tartja és a hajók szabadonboesátását követeli.

Az olaszok hadikárpótlást követelnek

Bécs, december 14. Zürichi jelentés szerint az olaszok Ausztriától és Magyarországtól, de Jugoszláviától is hadikárpótlást követelnek. Ebben a kérdésben hír szerint az entente-hatalmakkal folyamatban vannak a tárgyalások.

Községi vagyonkezelés

Irta: Dr. Varga Lajos.

— Második közlemény —

Onálló városaink közül 22-nek vagyoni, jövedelmezőségi és községi teherviselési viszonyait a végösszegeknek számszerű bemutatásával első közleményemben megismerttettem.

Hogy Debrecen város mily tiszteletreméltó helyet vívott ki magának a huszonkét város között, azt az alábbi számadatok mutatják meg.

Az 1913-ik a békének utolsó éve volt. Az akkori községi gazdálkodási eredményeket tehát nem lehet a háborúval indokolni. Annak az évnék adatai teljesen tárgyvilagosak.

Debrecen városnak 1913. évi vagyoneleltára tizenötféle tőkevagyonot tartalmaz, melyeknek akkori értéke — leltár szerint — 141 millió korona volt. Megjegyzem, hogy az 1913. évi leltár az 1910. évi értékelést foglalja magában, tehát az 1910—1913. évi ingatlanértékelkedést egyáltalában nem tükrözi vissza.

Adósság volt 1913. évben 37 millió korona, tehát a tiszta vagyon 104 millió korona.

Az adóssággal tovább nem is foglalkozom, mert a községi vagyonkezelési rendszer jelenlegi állapotának megismeréséhez ezek a tények épen nem szükségesek, sőt megnehezítenek a tisztánlátást.

Mennyi legyen az a minimális tiszta jövedelem, amit a községi tőkétől tulzás nélkül, jogosan elvárhatunk? Mielőtt erre a kérdésre a mindenki által elfogadható választ megállapítanánk: figyelemmel kell lenni különböző tényekre.

Például: hogy a törvényes kamatláb 5%, a megengedett legmagasabb kamat 8%, — a készpénzek utáni betétkamat — az adó levonása után — számottevő pénzüntézetekben 3 és fél—4%, a záloglevelek szelvényei 3 és fél—5% között váltakoznak, a bankrészevények osztalékjövödelme — számottevő intézetekben — 5—8%, az egész hiteléletet szabályozó Osztrák-Magyar Bank kamatlába 4—6% között mozgott a béke utolsó éveiben. Mezőgazdaságok, ipari vállalatok a tőkeértéknek legalább 5%-át hozták tiszta jövedelemként tulajdonosaiknak.

Már most ezekre a tényekre figyelemmel, semmi tulzás sincsen abban, hogy ha Debrecen városnak tizenötféle tőkevagyonából, elhagyva az ötféle tőkét, amelyeknek nem célja az anyagi haszon (mint a butorok, anyagok, termények, cselekvő hátralékok, muzeum és könyvtár), — a megmaradó tízféle tőkevagyonról átlagban legalább 4%-nyi tiszta jövedelmet követelünk.

Ennek az álláspontnak jogossága annyival inkább nyilvánvaló, mert a tízféle tőkevagyonmal nem egyvoldalu, hanem nagyon is változatos gazdálkodást lehet folytatni. És mert helyes, gazdaságos kezelés mellett ha az egyikféle tőke csak 2—3%-ot, a másik ellenben 6—8%-ot is biztosan jövedelmezhet. Így a végletek, a különbözőzetek a példaként felvett minimális 4%-nak összegében okvetlenül és annyival inkább kiegyenlítődnek, mivel, mint a felsorolt tények is igazolják: a magántőkének tiszta jövedelme ezt a 4%-ot okvetlenül eléri, sőt legtöbb esetben meghaladja.

Debrecen város azon vagyonainak értéke, mely vagyonoknak célja a jövedelmezés: kitétt 1913-ban 135 millió koronát. A 4%-nyi tiszta jövedelemnek tehát 5,400,000 koronának kellett volna lennie. — Akként érte, hogy a tőkevagyonoknak fentartásával, kezelésével járó összes kiadásokat, állami adókat, stb. költségeket a nyers jövedelemből levonva: ennyinek, ötmillió és négyszázezer koronának kellett volna tiszta jövedelem címén a házipénztárba befolynia.

Ezzel szemben a leltár szerint 63 millió értékű sámsoni, mártonfalvai, szováti és debreceni földbirtokoknak és a Nagy-Hortobágy-nak volt nyers jövedelme 1,024,000 korona, a miből kiadás 289,000 korona, tehát a tiszta jövedelem volt 735,000 korona.

Megjegyzem, hogy a Hortobágy pusztá-nak 322,000 korona nyers jövedelméből 181,000 koronát nyeltek el a kiadások, ami, tekintettel az ottan gyakorolt igazán primitív gazdálkodási rendszerre, szinte érthetetlen!

A 13 millió korona értékű erdősegek nyers jövedelme volt 564,000 korona, a kiadásoknak összege 261,000 korona, tehát a tiszta jövedelem 303,000 korona.

A 29 millió korona értékű épületek és telkeknek nyers jövedelme volt 458,000 korona, a kiadás 171,000 korona, tiszta bevétel 287,000 korona.

Most már, mielőtt a többi tőkevagyonra áttérnénk, összegezzük az ingatlanokra vonatkozó fenti eredményeket:

Földbirtok érték	63,000,000
Erdőbirtok érték	13,000,000
Épületek értéke	29,000,000

Összesen 105,000,000

Ezeknek a hasznot és jövedelmet hajtó 105 millió értékű ingatlanoknak 4%-nyi tiszta jövedelem címén együtt 4,200,000 koronát kellett volna beszolgáltatniok a házipénztárba. Beszolgáltatottak pedig: a földbirtok 735,000 koronát, az erdőbirtok 303,000 koronát, a házak és telkek 287,000 koronát, amit levonva a 4%-nyi tiszta jövedelem címén követelhető 4,200,000 koronából, — megállapítható, hogy csupán ennek a háromféle és okvetlenül haszon- és jövedelemrendeltetési ingatlantőkéknek épen nem tulságosan számított 4%-nyi tiszta jövedelméből 2,875,000 korona elmaradt!

Ha aztán az 1913. évi költségvetés alapján megállapítjuk azt a tény, hogy Debrecen városnak 1913. évi összes fedezetlen községi közsziükséglete nem tesz ki egy millió koronát, hanem pontosan 904,482 koronát, akkor megállapíthatjuk azt is, hogy ha a községi vagyonnal 1913. évben folytatott gazdálkodás csupán csak az ingatlanokból kihozott volna 4%-nyi tiszta jövedelmet: akkor nemcsak hogy az utolsó fillérig fedezhetők lettek volna ezek a költségvetés szerint fedezetlen közsziükségletek, hanem azonfelül csupán az ingatlanoknak 4%-nyi tiszta jövedelméből még 1,970,518 koronának meg kellett volna maradnia községi szociális célokra.

Tehát 1913. évben egyetlen fillérnyi pótdótot sem kellett volna kíróni.

Az 1917. évi értékelés lényegesen nem változott. A nyers és tiszta bevételek tekintetében sincsen számottevő eltérés. Tehát az 1913. évi fenti adatokat egészen bátran vonatkoztathatjuk 1917-re is. Ebben az évben a fedezetlen községi közsziükséglet már 2,229,000 koronára szökött fel. De még ebben az évben is 646,000 koronával kevesebb a költségvetés szerinti háztartási deficit az ingatlanok 4%-nyi tiszta jövedelméből elmaradt összegnél.

Ezzel szemben 1913-ban 56, 1917-ben pedig már 130%-os községi pótdóttal nyomorította meg a községi vagyonkezelési rendszer.

A tér szűk volta nem engedí, hogy külön külön részletezzem a vagyoneleltárnak többi tőkét, nevezetesen a vállalatokat, közműveket, javadalmakat, állatállományt és cselekvő tőkét. De azt mégis meg kell jegyezmem, hogyha ezek a tőkék szintén hoztak volna legalább 4%-nyi tiszta jövedelmet együtvéve, akkor ez a tiszta jövedelem természetesen csak növelte volna a házipénztárnak bevételeit.

Tény ellenben az, hogy egyik-másik vállalat, a közmlívek, az állatállomány és a cselekvő tőkék nemcsak épen semmi tiszta jövedelmet sem hoztak, hanem ellenkezőleg: számlájuk igen nagy deficittel zárult.

Természetesen ezeket az itt mutatkozó látványos deficiteket a többi tőkevagyonoknak tiszta jövedelméből előbb be kell tömni, ki kell egyenlíteni, mert csak így tudhatjuk meg azt, hogy mennyi volt hát a vagyontulajdonos gazdának: Debrecen városnak 1913. évi összes vagyona után a tiszta jövedelme?

Az ingatlanok, vállalatok és iavadalmak című tőkéknek összes tiszta jövedelme volt pontosan: 1.633.657 kor., ellenben egyik-másik vállalatnak, a közmlíveknek, az állatállománynak és a cselekvő tőkéknek összes deficitje kitett pontosan: 1.362.513 koronát, amit a kimutatott tiszta jövedelmekből előbb kiegyenlítőn, marad Debrecen város 141 millió korona leltári értékű községi vagyona tiszta jövedelmeként: 271.144 kor.

Tehát a haszon és jövedelem rendeltetésével bír 135 millió értéknek szerényen 4%-kal számított 5.400.000 koronányi tiszta jövedelméből elmaradt 5.128.856 korona!

Igy kezelik Magyarországon a községi vagyont általában!

Hol van a hiba? Felelet: a rendszerben! De mivel a rendszert az emberek létesítették és tartották fenn és mivel sem az emberek, sem az általuk alkotott testületek és hatóságok, tanács, közgyűlés és kormánysoha, de soha még csak kísérletet sem tettek a rendszer hibáinak megállapítására, új és célszerű, a községi vagyon közérdekű céljának megfelelő kezelési rendszert megállapítani pedig teljességgel képtelen voltak: tehát a rendszernek fentartásáért méltán terheli a vád a tanácsot, a közgyűlést minden városban és velük együtt a kormányokat.

Jöhetnek új egyének, új kormányok, jöhet a közigazgatási reform, de ha a mostani községi vagyonkezelési rendszer megmarad: ezen letaposott uton nem nyílik más számukra, csak tövis és bogáncs.

A kormánybiztos munkára szólít föl mindenkit

Aki nem dolgozik, azt kényszeríteni fogják a munkára

Handler Gyula kormánybiztos ma a következő fölhívást adta ki:

Felhívás

Debrecen város és Hajdumegye népéhez

A magyar forradalom, mely vérontás nélkülisége miatt páratlanul áll a világtörténelemben, meghozta az ország népének faji, vallási és vagyoni különbség nélkül szabadságát és jogát ahhoz, hogy sorsának önmaga lehessen intézője.

Amilyen lélekemelő volt ez az egységes, lelkekben való összeforrás, amely lehetővé tette a vérszomó, épen olyan elszomorító az, hogy egyesek, elég nagy számban, az önrendelkezési jog jelentőségét meg nem értve, munka nélkül töltik idejüket akkor, mikor az egész ország népének legfontosabb érdeke, hogy a borzalmas világháború pusztítását helyrehozzuk és további létfenntartásukat biztosítsuk. Környékünkön nagy területeken a földben maradt a krumpli, a tengeri léteketlenül, a varjak martalékát képezi, ami által élelmickekkel való ellátásunk a legnagyobb bizonytalanságnak van kitéve. Ezeket kívül nagyon sok más közérdekű munkálatok nem végezhetnek, mert arra nem jelentkezik, dacára annak, hogy a jelenlegi viszonyoknak megfelelő munkabér a dolgozni akaróknak biztosított.

A magyar népköztársaság, mint egy család, terített asztalánál csak annak van helye, aki munkával annak felterítéséhez hozzájárul. A munkakerülés ezen a testvéresüléssel alapuló köztársaságban nem lehet az emberiség ere-

nye, kell tehát, hogy *here, lézengő ember ne legyen. Önmaga és az egész nép érdeke ellen cselekszik az, aki nem dolgozik*, amikor a munkára, mint minden közjónak alapjára, annyira szükség van.

Felhívom ennél fogva mindazon üzemetek, gazdaságokat, stb., amelyeknek munkaerőre van szükségük, hogy igényüket, a munka nemének megjelölésével, a *hatósági munkaközvetítő hivatalban* (Miklós-u 23.) jelentsék be.

A munkanélkül levő munkásokat, leszerelt katonákat stb. pedig felhívom, hogy *a munkát vállalják el, bármilyen természetű legyen is az*, mert a munka nem szégyen, hanem dicsőség, mivel azok, akik a nekik kiosztott munkát el nem végzik, sem a Katona-Otthonoktól, sem a szakszervezetektől semminemű anyagi és erkölcsi támogatásban nem fognak részesíttetni.

Vegyen példát mindenki a méhektől, melyek a heréket kidobják kamarájukból. A heréket az emberiségnek is kötelessége köréből eltávolítani.

A régi rendszert megszüntette a nép akaratára, van és lesz ereje ahhoz is, hogy ha kell, *kényszer-eszközöket* használjon azok ellen, akik munkakerülésükkel a forradalom vívinyait akár tudatosan, akár öntudatlanul, lerombolni törekuszenek.

Debrecen, 1918. december 13.

Handler Gyula,
kormánybiztos, főispán.

Megalakul a debreceni színésztanács

A színészek fizetésemelést követelnek

Az általános forrongásba a színészet emberei is belesodrótak. A művészek és művésznők, akiket derűs mosolyban látott a közönség, színes, fényes környezetben, most komoly gazdaági harcra gyülekeznek. A vezérek nehéz munkával igyekeznek csoportba, egyesülésbe hozni őket. Nehéz dolog lehet. Fegyelméletlen népség ők. De talán az idők hangulata: úgy látszik, még is sikerül.

A debreceni színtársulat tagjai is szervezkednek és igyekeznek sok-sok bajukra orvosságot keresni. Mert a királyi és hercegi paloták vászonfalai mögött, a brokát, a selyem és a fényes ingplasztron alatt sok gond, sok fájdalom, sok panasz van. Ezek a gondok, keserűségek, panaszok kerültek most felszínre, elsősorban a megélhetés gondjai.

A panaszok közt legelső helyen áll a *k ar fizetése*. A színészek szerint ma a debreceni színtársulatnál egy kardalosnőnek a legmagasabb havi fizetése 300 korona. De ez keveseknek van meg. Ebből a 300 koronából levonnak nyugdíjra 18 koronát, betegsegélyezésre 6 koronát és az elhalt kollégák temetésére legalább 6 koronát. Kap tehát egy kardalosnő 270 koronát. Ha semmi egyebet, csak egy olcsóbb harisnyát kell vennie a kardalosnőnek, akkor marad neki 200 koronája és ebből kell megélni 30 napon át, emmi, lakni, ruházkodni, fűteni. Az *elsőrendű* tagok közt van olyan, aki 4800 koronát kap és operettszínész, akinek htenként kell új ruhát csináltatnia, vagy alakíttatnia, 8000—12000 korona fizetése, amikor egy ruha átalakítása minimálisan 500 korona és egy új darabhoz a ruha elkészíttetése még egyszer, vagy háromszor annyiba kerül, mint egyhavi fizetés. Kifogásolják még a debreceni színészek, hogy *kicsi a társulat*. Szembeállítják a szegedi társulatot a debrecenivel. *Szegeden*, ahol csak *egy színházban* játszanak, a tagok száma 54, míg *Debrecenben*, ahol egyidőben *két színház-*

ban kell játszaniok, csak 49 a tagok száma. Kifogásolják a színészek, hogy *egyszeri próbákra kell kiállniok premiereken*, amikor a színész művészi értékének kárára rossz előadásban kénytelen a közönség előtt megjelenni.

A forrongó színésztársadalomban mindezek most hangos szóval nyerne kifejezést. A debreceni színészek már föl is állították követeléseiket, amelyeket a jövő hét elején terjesztenek az igazgató elé. A követelések a következők:

1. *A kifizetési színészek fizetése 50 százalékkal, a többieké progresszív alapon emelendő*. Esetleg a legkisebb kardalos fizetés 500 korona legyen.

2. *A betegsegélyző és nyugdíj-járulékot fizesse az igazgató*.

3. *A színészek agítációs alapot létesítsenek*, amelyre az igazgató a nyugdíjösszeg 50 százalékának megfelelő összeget tartozik havonként befizetni, vagy pedig havonként 2—3 délutánt a társulat tagjainak átengedni.

4. *A színésznők ruhaköltségeik fedezésére fizetésük 30 százalékát kapják pótlék címen*.

5. *Ha ezeket az igazgató nem tudja vagy nem akarja teljesíteni, akkor konzorciumos alapon leendő szervezkedés céljából adja át színházait*.

A debreceni színtársulat hétfőn megalakítja a *színésztanácsot*, amely sem a szerződéses, sem a szereposztás ügyébe nem avatkozhatik bele, de *ellenőrzi a megállapodás pontjainak betartását* s mint bizalmi szerv, és egyben mint az ellentétek elbirálására hivatott szerv fog működni. Egyben azonban a színésztanács *a művészeti kérdésekbe is beleszól*. Az új színészközgyűlés által a tavasszal megalkotandó törvények szigorú betartására is ügyelni fog a tanács és szorítani fogja a művészeket, hogy a színpaddal szemben eminensen feleljenek meg a követelményeknek és vigyázz az erkölcsi életre is.

Április elején, vagy március végén országos színészközgyűlés lesz, amelyen dönteni fognak a fölött is, hogy mily alapokra fektetessék az igazgatás, vagy pedig *konzorcium legyen minden színházban*. Arra azonban súlyt helyeznek, ha az igazgatóságok meg is maradnak, hogy *elfogadható létminimumot* kapjanak a színészek és egy-egy igazgató ne kerülhessen a színészek bőrén százezreket.

Az entente Oroszországban

Anglia kibérli Esztorozságot

Helsingfors, december 14. Az angol hajóraj december 12-én délután 2 órakor *Reval* előtt horgonyt vetett. Meg nem erősített jelentések szerint, amely a finn távirati ügynökséghez érkezett, *az eszt és az angol kormányok között egyezmény jött létre*, amely szerint *Anglia az összes kikötőket megszállja* és a vasutakat, valamint a postát és a távirót átveszi. Beszélnek arról is, hogy *az angolok 10 évre bérbeveszik Esztorozságot*.

Gorkij bolsevik lett

Stockholm, december 14. Gorkij Maxim, aki eddig nagy ellensége volt a bolsevikoknak, *lelesapott bolseviknek*. Gorkij szerint már *ki van mondva a tőke uralmának hallos ítelete* és bizik benne, hogy az egész világ proletáriátusa az oroszok oldalára fog állani. — Az Oroszországba benyomult entente-csapatokat Gorkij rablóbandáknak minősíti.

Debrecen köz-ellátása

A közéletmezési bizottság ülése

A közéletmezési bizottság ma délután 6 órakor Zöld József tb. tanácsnok elnöke alatt ülést tartott. A bizottság foglalkozott a tímárok amaz eljárásával, hogy borkészletüket, a mely a csizmadiak részére volna átadandó, hogy dolgozni tudjanak, nem jelentik be és nem akarják átadni. A bizottság kimondotta, hogy ez eljárással szemben kénytelen törvényesen eljárni, egy ellenőrző bizottságot alakított, amelybe a szociáldemokrata párt is küld tagot és ez fogja a tímároknál a borkészletet számbavenni.

Bejelentette az elnök, hogy a kormánybiztos utján történt főszozlításra a szállítók 81 vagon burgonyát szállítottak Debrecenbe. — A bizottság főszozlította a szállítót, hogy a további szállítást a történő rendelésig függeszték föl.

Bejelentette az elnök, hogy a katonabizottságokat, amelyek a beszolgáltatandó ruhákat három helyen és pedig a Timár-utcai, a József kir. herceg-utcai és az Eötvös-utcai óvodákban veszik át, az eljárásra vonatkozóan kioktatták. A ruhákra vonatkozó igénybejelentéseket a közéletmezési ügyosztálynál kell megtenni s azok fölött a szociáldemokrata párt fog dönteni.

Tudomásul vette a bizottság ama bejelentést, hogy a veszélyeztetett területekről a sertéseket Debrecenbe fogják hozni s itt sertéshizláló gazdák köz osztják ki, akik részére a szükséges takarmányt ki fogják adni. Az intézkedésnek az lesz a haszna, hogy a kényeservágás alá kerülő sertések zsírja és húsá Debrecen köz-ellátását fogja javítani.

A kormánybiztos rekvirálja a kávéházak tejeinek egy részét

Handler Gyula kormánybiztos ma a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Tekintettel Debrecen város tejjelátásának hiányaira, f. 1918. évi december hó 15-ikétől kezdődőleg a város területén levő kávéházak, vendéglők, bodegák, cukrászdák, kávémérők tejkészletének 40 százalékát gyermekek és betegek ellátására, közszükségleti célra igénybe veszem.

Felhívom az érdekelteket üzletek tulajdonosait, hogy a rendelkezésükre álló tejemennyiségüket a városi tejjelrodánál (városház, földszint 18. sz. a.) három nap alatt okvetlenül jelentsek be, minthogy a bejelentés elmulasztói ellen a kihágási eljárás folyamatba fog tétetni.

Debrecen, 1918. december 14.

Handler Gyula,
kormánybiztos, főispán.

Szabad a tengeri vásárlás

A közéletmezési miniszter a tengerivásárlást Békés, Csanád, Csongrád, Hajdu, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Debrecen és Hódmezővásárhely városok területén f. évi december hó 10-től kezdődőleg megengedte.

Epen ugy szabad ez időponttól kezdve a tengeri adás-vétel Budavest és Kecskemét városokban is.

A Haditermény Részvénytársaság által átvett, illetőleg neki átvételre bejelentett vagy ezental önként felajánlott tengerikészletek adás-vétel tárgyát nem képezhetik s a készletek felett természetesen csak nevezett részvénytársaság rendelkezhetik.

A lakosság érdekelt tagjai részére szükséges vásárlási igazolványokat az illetékes lisztirodában folyó évi december 115-től kezdődőleg adják ki.

Katonák szedik a burgonyát és a tengerit

Csoka Sámuel polgármesterhelyettes a következő közlést adta ki:

A burgonya-, répa- és tengeritermes leszedésének elvégzésére a hadügyminiszter katonai munkasztagokat szándékozik rendelkezésre bocsátani. A gazdaközönséget felhívom, hogy erre vonatkozó igényeit a gazdasági munkabizottsághoz (Bethlen-utca 31. sz.) jelentse be.

Károlyi Mihály új programja

„Köztársasági függetlenségi párt“

Budapesti tudósítónk táviratozza: A függetlenségi és 448-as párt hetekkel ezelőtti bizottságot küldött ki a párt új programjának kidolgozására. A program tervezete, amely Kalmár Antal dr. műve, a párt nagyválasztmányának holnapi ülése elé kerül.

A tervezet szerint a függetlenségi és 448-as párt a köztársasági függetlenségi párt nevet veszi fel és a következő országos programot bocsátja ki:

Népuralom. Minden jog és uralom a néphez, az ősforráshoz van kötve és így a megszünt királyi jogok is visszazállnak a népre.

Az állami főhatalmat a magyar nemzetgyűlé gyakorolja, de ezt a főhatalmat a törvényhozás és végrehajtó hatalom szerint megosztja a magyar népköztársaság választott elnökével, mint a magyar állam legfőbb képviselőjével.

Nemzetgyűlés. A magyar nemzetgyűlés az 1918. I. néptörvény szerint az általános, titkos, egyenlő, községenkinti, a nőkre is kiterjesztett választójog alapján összeállított népképviseletből áll. A nemzetgyűlésnek két kamarája van.

Választójog. A köztársasági függetlenségi párt az 1918. I. néptörvényben már beiktatott nemzetgyűlési, törvényhatósági és községi választójog alapján áll, amely szerint választójoga van minden 21 éves férfinak, ha írni-olvasni nem is tud és minden 21 éves önének, ha írni-olvasni tud. A választás közvetlenül, titkos szavazással, községenkint történik.

A béke megkötése. Követeli a párt az annexió nélküli béke mielőbbi megkötését és ez alapon Magyarország nyugalmanak, gazdasági biztonságának, belső és külső államrendjének helyreállítását. Követeli, hogy a békekongresszuson Károlyi Mihály képviselje Magyarországot.

Területi integritás. A legfőbb cél, ami a békekongresszuson elérendő: Magyarország területi és politikai integritásának, vagyis ezeréves földrajzi határainak egységes állami szuverenitásának csorbitatlan megvédése. — Jugoszláviával szemben kifejezetten is fenntartjuk Fiuméhez, a magyar tengerparthoz és a három vármegyéhez: Szerém-, Pozsega- és Verőce vármegyéhez való jogainkat.

A nemzetiségek autonómiája. A magyar nemzetiségi kérdés rendezése tárgyában teljesen elfogadjuk Wilson békefeltételeinek 10-ik pontját, amely szerint megoltalmazni és biztosítani kell Magyarország népeinek autonóm fejlődését.

Földet a népnek. Követeljük, hogy a földnélküli nép, különösen a hazatért, a hazáért vérzett rokkant katonák haladéktalanul jó földhöz jussanak. E célból követeljük, hogy az államnak joga legyen kisajátítani minden 500 kat. holdon felüli birtokot, legyen az akár kötött, akár nem kötött, akár egyházi, akár világi birtok, de tisztán abból a célból, hogy azok felparcellázva, önköltségi árban földnélküli, vagy csak törpebirtokkal rendelkező földműveseknek juthassanak. 500 holdon felül csak az a birtok nem sajátítható ki, amely gyári vagy ipari célokra szolgál, ideértve a

mezőgazdasági ipart is, de nem parcellázhatók fel a mintagazdaságokra szolgáló állami birtokok sem.

A családi tüzhely megvédése. Hogy pedig a kispolgárok az így kapott földet meg is tarthassák, követeljük a családi tüzhely megvédésére szolgáló néptörvény meghozatalát, vagyis azt, hogy egy házat vagy 10 hold földet semmiféle adóssáért a kispolgártól és családjától elvenni ne lehessen.

Birtokmaximum. Hogy a föld összevásárlás után újból ne halmozódhassék össze egy kézbe, követeljük, hogy 500 kat. hold földnél senki többet tulajdonul ne bírasson.

Magyar polgári és néphadsereg. Magyarország külpolitikájának alaptétele gyanánt követeljük Wilson világbéke-szövetségének, a nemzetközi döntő bíróságnak, tehát az új nemzetközi jogrendnek megvalósítását és ezen az alapon bármiféle imperialis politikának lehetetlenné tételét. A magyar hadseregre nézve elfogadjuk Wilsonnak azt a pacifista tételét, hogy a világ összes hadseregei leszereltesenek. De amíg ez meg nem történik és a mai militarista szervezetek helyét mindennütt a néphadseregek el nem foglalják, addig követeljük a magyar hadsereg gyors és egyöntetű megszervezését, vagyis a volt honvédség és közös hadsereg szervezeteinek egybeolvasztását és egy jól fegyverezett hadsereg felállítását.

Dunai konföderáció. A dunai államok gazdasági szövetkezését elfogadjuk, de annak alapfeltétele, Kossuth Lajos tanítása szerint Magyarország teljes állami függetlenségének és területének csorbitatlan megtartása.

A program ezután a szabad kereskedelemről, a munkásnak a tőke hasznában való részesedéséről, majd a létminimumról beszél, amely szerint 4000 korona évi jövedelemig senki állami egyenes adót ne fizessen, követeli a közegészségügy államosítását.

A rendőrlegénység szaporítása

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

A város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután ülést tartott Vargha Elemér dr. tb. főjegyző elnöke alatt. Az ülés egyik legfontosabb tárgya volt a rendőrség szaporításának kérdése, amelyhez a bizottság tagjai hozzájárultak és teljes mértékben méltányolták Rostás István főkapitány előterjesztését a rendőrség létszámának emeléséről.

A bizottság a lisztirodai alkalmazottak kérésére részükre fejenként 384 korona beszerzési előleg megadását javasolja akként, hogy ezt január 1-től 8 hó alatt vonják le.

Tárgyalás alá került ezután Rostás István főkapitány részletes és igen jól megalkotott, mindenben helytálló előterjesztését a rendőrlegénység létszámának szaporításáról. A főkapitány előterjesztésében rámutatott arra, hogy a közgyűlés már hat év előtt 250 emberben állapította meg a rendőrlegénység létszámát az államségély terhére, fokozatosan. — Azonban még ma is csak 136 rendőr van. A mai viszonyok különösen szükségessé teszik a létszámemelését, mert a mai létszám teljesen elégtelen. Javasolja, hogy a rendőrlegénység létszáma 5 rendőrmesteri, 7 rendőrelőőrre

I lo
lovas
szap
tési
szerv
porit
szám
nyita
lés 12

U
dr. és
az elő
hogy
tessék
uton

R
indoko
és rán
titkárt
első fe
rendőr

natkoz
kivitele
Ó olya
fegyver
poritás
iák. Ez
borítás
megszü
nák or
az alko
belligym

A
fogadás
szaporit
mondta,
génység
s megbí
ben a sz
ien érim

Jav
hogy Kó
bágyi Er
tb. rend
Bruckner
tereknek
zon meg

Ezut
zett el a
terjeszti e

0000

Wilso

Rot
elnök ma
megérkeze
betegség
Amikor a
kikötőbe, a
80 ágyulov
fedélzetén
szikratávir

Pári
lakosság ö
kezett. A
hogy Wilo
meg.

Az üdv
— Örö
hogy Franc
ideáljainak
dekében az
tom tanács

A
Mannhe
szállták a m
heimi kijárat
verekkel elzá
kocsiközleked
lekedést a R
tok áruit, ak
memi, elkob

I lovasrendőrelőnöri, 97 gyalogrendőri és 8 lovasrendőri állással szaporítottassék. — Ez a szaporítás szükségessé teszi egy a VIII. fizetési osztályba sorozott csapatfőnöki állásnak a szervezését, rendőrfőparancsnoki címen. Szaporítandó volna a detektívek 12 főből álló létszáma 8 detektívvel s a detektívek előtt megnyitandó a X. fizetési osztály. A létszámmel 179,900 koronába kerül.

Ugy Fejér Ferenc dr., mint Freund Jenő dr. és Ungár Jenő a legmelegebben pártolták az előterjesztést, sőt szükségesnek tartják, hogy a rendőrlétszám létszáma 500-ra emeltesse, aminek fedezete részben társadalmi úton fog rendelkezésre állani.

Rostás István főkapitány alaposan megindokolt beszédben támogatta az előterjesztést és rámutatott arra, hogy Jánosi Zoltán államtitkártól nyert értesülés szerint a kormány első feladata lesz a rendőrség államosítása. A rendőrség és esendőrség egységesítésére vonatkozóan már meg is van a tervzet. Ennek kivételére azonban csak később kerülhet a sor. Olyan embereket vesz föl, akik megbízható, felelősségteljes rendőrök lesznek. A létszámszaporítást január 1-től kezdve már végre is hajlják. Ez idő szerint a záróra után sok rendhagyó történik, különösen az alkoholtilalom megszüntetése óta. Legtöbbször italos katonák ordítanak végig az utcákon. Éppen azért az alkoholtilalom visszaállítását fogja kérni a belügyminisztertől.

A bizottság javasolja az előterjesztés elfogadásával a rendőrlétszámának a szaporítását és 310-re emelését. Egyben kimondta, hogy szükségesnek tartja a rendőrlétszámának 400—500 főre emelését s megbizta a főkapitányt, hogy ennek érdekében a szükséges lépéseket tegye meg és lépjen érintkezésbe a társadalommal.

Javasolja a közgyűlésnek a bizottság, hogy Komlóssy Pál, H. Kiss József, Hortobágyi Ernő rendőrkapitányok, Fáber Kálmán tb. rendőrpáncsnok részére 1500—1500. Bruckner József és Borsos Sándor építőmestereknek 1000—1000 korona jutalmat szavazzon meg.

Ezután egy egész sereg kérelmet intézett el a bizottság, a legtöbb esetben pártolón terjeszti e kéréseket a közgyűlés elé.

Wilson Párisba érkezett

Rotterdam, december 14. Wilson elnök ma délután fél 1 órakor jó egészséggel megérkezett Brestbe. Az utközben kiállott betegség nyomai meg sem látszanak rajta. Amikor a „George Washington“ befutott a kikötőbe, az elnök a parancsnoki hidon állott. 80 ágyulós üdvözölte az elnököt, aki a hajó fedélzetén államügyeket intézett el, melyeket szikratávirón terjesztettek elő.

Páris, december 14. Wilson ma a lakosság örömmujongása közben Párisba érkezett. A párisi községtanács elhatározta, hogy Wilsont a párisi polgár címmel tiszteli meg.

Az üdvözlésre Wilson kijelentette:

— Örömmre szolgál, hogy eljöhettek, hogy Franciaország és az Egyesült Államok ideáljainak megfelelő béke megalkotása érdekében az önkéntes államfőihez esatlakozhatom tanácsaimmal.

A mannheimi Rajna-híd megszállása

Mannheim, december 14. A franciák megszállták a mannheimi Rajna-hídat és mannheimi kijáratát páncéltorlaszokkal és gépfegyverekkel elzárták, úgy, hogy a villamos- és a kocsiközlekedés lehetetlenné vált. A postaközlekedést a Rajnán át megszüntették. A parasztok árui, akik a mannheimi vásárra akartak menni, elkobozták.

Frankfurt, december 14. Lapjelentések szerint egy francia gyalogezred bevonult Wiesbadenbe. Mainzól egy vezérkart Wiesbadenbe helyezték át. Az utcai forgalmat este 8 órától reggel 7 óráig megtiltották. A sajtót előzetes cenzura alá helyezték.

Az előzetes békekonzferencia

Zürich, december 14. Párisi jelentés szerint a békekongresszus előkészítő konferenciája december 18-án tartja első ülését, amelyen Clemenceau, Lloyd George, Orlando, Lansing, Venizelos Pasies, a párisi japán követ és a kinevezendő belga megbízott vesz részt.

Lebkechték a nemzetgyűlés ellen

Berlin, december 14. A berlini gyári munkások ülésein a Spartacus-csoport felszólította híveit, hogy erőszakosan akadályozzák meg a nemzetgyűlési választásokat.

Hága, december 14. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a szövetségesek azokban az országokban, ahol kommunisztikus törekvések vannak, sem tárgyalni, sem békét kötni nem fog. Ilyen országokban a szövetségesekre az a feladat vár, hogy visszaállítsák a régi rendet, mert csak az biztosítja a békét.

Bonar Law miniszter erről a kérdéssel nyilatkozott, hogy Anglia csak akkor tárgyal békéről, ha a nemzetgyűlés megalakította a német kormányt. A most hatalmon levőket — mondta a miniszter — sohasem fogjuk elismerni. Tőlük függ, hogy nyolc nap múlva, vagy egy év múlva jön-e létre a békétárgyalás, vagy egyáltalán létrejön-e.

Az entente a katonatanácsok ellen

Bécs, december 14. Trierből jelentik: Azal a kérdéssel kapcsolatban, vajon a katonai munkástanácsok képviselői szabadon utazhatnak-e Berlinbe a katonai és munkástanácsok kongresszusára, Foch tábornok kijelentette, hogy a szövetséges hatalmak semmi szín alatt sem hajlandók elismerni a katonák és munkások tanácsait.

Vilmos excsászárt fel akarják akasztani

Zürich, december 14. A Havas-ügynökség megerősíti azt a jelentést, amely szerint Barnes angol munkásügyi miniszter beszédben azt mondta, hogy Vilmos excsászár a világtörténelem legnagyobb gonosztevője, tehát akasztófán kell kimulnia. Most már kétségtelenül kiderült, hogy ő elnököt azon az összefüggésben, amelyen a világháborút elhárították.

A Krupp-ágyagvár tönkremegy

Essen, december 14. A Krupp-művek igazgatósága az előmunkások gyűlésén közölte, hogy a gyár most legfeljebb 10—12,000 munkást foglalkoztathat. Rendszeres termelésről több egyáltalán nem lehet szó, mert az ellenesség a gyárat alighanem megszállja. Most lassankint felemészítik a részvénytőkét a munkások napibére és az alkalmazottak fizetése, amely naponként kétféle millió márká. A részvénytőke felhasználása után a volt vagyonból csak egy nagy romhalom marad. Az igazgatóságának ez a kijelentése 200,000 munkás munkanélküliségét jelenti.

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség 18. sz.
Nyomda 18. sz.

A politikai helyzet

A végleges döntés a jövő héten lesz

A M—g jól értesült helyről a következő információt kapta:

A politikai válság kritikus percei a jövő héten következnek be. Addig a Károlyi-pártban és a szociáldemokrata pártban tárgyalások folynak abban az irányban, hogy a kormányzó pártok között felmerült ellentétek kiegyenlíthetők legyenek. Nem valószínű, hogy valamennyi Károlyi-párti miniszter elfogadja a szociáldemokrata miniszterek radikális álláspontját és ennek az lesz a következménye, hogy a kabinetben újra személyi változás fog beállni. A munkástanács határozata, melynek radikális álláspontja felől alig lehet kétség, fogja eldönteni a kabinet tagjainak magatartását.

Három új néptörvény

A Pol. Hir. jelenti: A köztársasági kormány a november 16-iki néphatározat értelmében a következő új néptörvényeket hozta:

1918:V. néptörvény a magyar külügyi igazgatásról.

1918:VI. néptörvény az államháztartás továbbviteléről.

1918:VII. néptörvény az adókövető és adófelosztó bizottságok újalakításáról.

René herceg csalói

Budapesti tudósítónk jelenti: A fővárosi rendőrség érdekes bűnügyben folytat nyomozást. Az eset részletei a következők: Péchy Erzs, a Városi Színház művésznője, aki René pármái herceggel, Zita volt királyné öccsével jó viszonyban van, egy Rosner Ferenc nevű fiatal emberrel levelet küldött a hercegnek Bécsbe, hogy jöjjön Budapestre. Rosner bárnak adva ki magát föl is kereste a pármái herceget és vele együtt el indult Bécsből. Utközben bemutatta egy Danek nevű fiatal embernek, akivel együtt kicsalták 400,000 korona készpénzt s azt Budapestre elköltötték.

Nap-nap után nagy mulatságokat rendeztek, dorbézoltak éjjel-nappal, autó állt rendelkezésükre és Rosner „báró“ többször napjában hatalmas virágcsokrokat, selymeket, ékszereket küldözgetett Péchy Erzsinek a herceg pénzéből. Időközben elfogyott ah erceg pénze s miután a társaság, amelybe belekeveredett, egyébként is gyanús volt már felkereste Péchy Erzs társaságában egy bankigazgató barátját, aki előtt feltárta a helyzetet s tanácsot kért tőle, miképen vihetné keresztül, hogy állandóan Budapestben lakhassék s a színész nő közelében tartózkodhassék. A bankigazgató tanácsára a rendőrséghez fordultak. Így került a kalandos utazás s az affair minden részlete a főkapitányság elé. A rendőrség megállapította, hogy a herceg, budapesti tartózkodása semmiféle politikai vonatkozással nem bír és kizárólag Péchy Erzs kedvéért van itt. A rendőrség eljárást indított, de miután René herceg feljelentést tulajdonképpen nem tett, az egész társaságot elbocsátották a rendőrségről. A rendőrség ma folytatta a kihallgatást.

Ma délután 11 óra körül, amikor a főkapitányságon Horvátovics Ferenc bankigazgató kihallgatása folyt, a főkapitányhelyettes előszobájában Péchy Erzs várakozott s kivüle néhány rendőr és a sajtóiroda tagjai. Ekkor nyitott be a szobába Bányai-

Bischitz Béla dr. két védencével Rosnerrel és Danek-vel, akik összeszólalkoztak Péchy Erzsivel.

Horvátovics bankigazgató kihallgatása során kiderült, hogy igen jó barátságban volt Kéné herceggel, aki valahányszor Budapestre jött, mindig fölkereste a bankigazgatót, Horvátovics jelentéktelen vallomást tett.

A főkapitányhelyettes Péchy Erzsit teljes részletességgel hallgatta ki az ügy minden fázisára. Az ő kihallgatásával tisztázódott Rosner és Danek szereplése.

Rosner zsebében megmotozása alkalmával a budapesti kerékpáros osztag parancsnoksága által kiállított menetlevelet találtak, amelyről a detektív megápitotta, hogy azon az aláírás hamisítvány, de a bélyegző eredeti. Stern Ede, hadnagy, aki az osztagnak számvivő tisztje volt, kijelentette, hogy Rosner, aki az osztagnál az irodában volt alkalmazva, könnyen hozzájuthatott a lepecsételt menetlevelekhez, amelyre ráhamisította a parancsnok nevét, Rosner ezenkívül több visszaélést követett el egy szolgálati jeggyel, amelyet a parancsnok adott neki. Rosner általában jogosulatlanul viselte a vitézségi érmet és a huszárhadapródielölti egyenruhát is, mert schasem volt sem hadapródielölt, sem huszár.

Szatmármegye megszállása

Három héten belül érkeznek a román csapatok

Szatmárról jelentik: A Szatmármegyei Román Nemzeti Tanács intéző bizottsága Szatmáron ülést tartott, amelyről az alábbi közlönyök adta ki:

A Szatmármegyei Román Nemzeti Tanács intéző bizottsága Szatmáron ülést tartott, amelyen a román megszállással felmerülő, a közrend és belső megővése és fenntartása végett szükséges intézkedéseket vitatta meg. Egyben foglalkozott a vármegye egyes közigazgatási szervei, valamint az egyes magyar nemzetőrök ellen felhozott panaszokkal és azok orvoslása és a jövőben való megisméltődése ellen a kellő lépéseket megtette.

Marchis Romulusz nagykirály gör. kat. esperes arra a kérdésre, hogy mi igaz abból, hogy a románok Szatmárt és Nagykárolyt is meg akarják szállani, a következőket mondta:

— Tegnap táviratot kaptam Persián Ádám urtól, a katolikus egyházi ügyek kormánybiztosától, amelyben arra kér, hogy utazzam fel Budapestre, ahonnan esetleg a bécsi nunciaturához is felmegyünk, hogy ott a hajdudorogi gör. kat. magyar püspökség ügyében tárgyalásokat folytassunk. A sürgönyre azt válaszoltam, hogy én most már csak a központi román Nemzeti Tanács teljhatalma biztosával együtt mehetnék az ügy tárgyalására és nem a magyar kormánybiztossal.

— Különben is elkésettnek tartom a dolgot, hogy a hajdudorogi püspökségről tárgyaljunk, mert most már megalakult a román imperium, a románok megszállják a 26 vármegyét, köztük Szatmármegyét, Szatmár és Nagykároly városokat is.

— A megszállás tényét közöltem Hosszay Aladár vármegyei alispánnal is, akinek elmondottam, hogy a közigazgatási tisztviselők maradjanak a helyükön, mi csak ellenőrzésül és együttműködés céljából egy-egy bizalmiférfit fogunk melléjük delegálni. Ilyen minőségben az alispán mellé én leszek kiküldve.

— Mint nagykirályi polgár, aki eddig is összetartásban, egyetértésben éltem Nagykároly lakosságával, a megszállás alatt is azon leszek, hogy a magyarság érdekei védve legyenek és a román imperium alatt a magyaroknak jobb dolguk legyen, mint a románoknak volt a magyar uralom idején.

A mi elvünk az lesz, hogy amit nem kívánsz magadnak, ne tedd azt másnak sem.

A Román Nemzeti Tanács intéző bizottságának több Szatmáron időző tagjának véleménye szerint a megszállás két-három hét alatt megtörténik.

A megszállás határvonalai olyan farmán vannak tervbe véve, hogy a román imperium alá veendő terület Ugoesában és Máramarosban a csehészlovák állammal legyen határos, ha ugyan Ukrajna nem követeli magának a kijelölt máramarosi benyuló részt, amire igen kevés a kilátás.

A román Nemzeti Tanács már érintkezésbe lépett a megszálló csapatok parancsnokságával, akinél minden lépést megtesznek arra, hogy a megszállás békés jellegű legyen, senkit polgári foglalkozásában ne zavarjon, az élet és vagyonbiztonság, nyugalom és közrend fentartassék, és a magyarság és románság békessége együttélésében semmiféle zavar be ne álljon.

HIREK

Habsburg Károly ügynökei dolgoznak

Berlin, december 14. Kopenhágából jelentik: A napokban egy osztrák arisztokrata érkezett ide, aki Habsburg Károlynak az osztrák trónra való visszajutása érdekében itt propaganda-tételt fejt ki. — Az egyik berlini lap úgy tudja, hogy egy osztrák arisztokrata a tanácskozásán Bajorországnak Ausztriához való csatlósát is szóba hozta.

— Vasárnapi istentiszteletek. A református templomokban vasárnap, e hó 15-én tartandó istentiszteletek rendje: Nagytemplomban: Délelőtt 9 órakor prédikál Szele György lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Zsádon Sándor hittanhangoló. Kistemplomban: Délelőtt 9 órakor prédikál Ferenczy Gyula dr. egyetemi tanár, délelőtt 11 órakor prédikál Zih Sándor lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Papp Kálmán segédlelkész. Kossuth-utcai templomban: Délelőtt 9 órakor prédikál Uray Sándor lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz László Albert segédlelkész. Árpádtéri templomban: Délelőtt 9 órakor prédikál Zih Sándor lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Molnár Ferenc segédlelkész. Ispótvány templomban: délelőtt 9 órakor prédikál Könyves-Tóth Kálmán lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Nemes István segédlelkész. Homokkertben: délelőtt 9 órakor prédikál Kovács János választólelkész.

Az ág. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi. Délután 5 órakor ima.

— Hajdúvármegye közgyűlése. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt Rá só István főispán elnöke alatt közgyűlést tartott, amelyen néhány fontos és sürgős ügyet intéztek el.

— Székelyek gyűlése. Meghívó. Debrecenben élő székely testvéreink fölkéretnek, hogy folyó hó 15-én, vasárnap délután 4 órakor a ref. kollégium dísztermében tartandó ülésen mindnyájan megjelenni sziveskedjé-

nek. Az ülés tárgya: a kiküldöttek beszámolója és egy nagygyűlés előkészítése. Profeszor Dr. R. Kiss István elnök.

— Jóváhagyta a belügyminiszter a városi tisztviselők fizetését. A novemberi közgyűlés mérlegelve a tisztviselők helyzetét, rendezte a tisztviselők és alkalmazottak javadalmazását és nagyobb fizetésjavítást szavazott meg. Az erre vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyás végett fölkerült a belügyminiszteriumba, ahol Samassa Adolf államtitkár aprólékos és bürokratikus megokolással nem akarta jóváhagyni a határozatot. János J. Zoltán államtitkár azonban, akinél a tisztviselők kiküldöttei fönn jártak és akinek jóakarátát kérték, közbelépett és ma telefonon értesítették Csóka Samu polgármester-helyettesi és Vásáry István dr. tanácsnokot, hogy a fizetésjavításra vonatkozó határozatot mégis jóváhagyták. Ez a jóváhagyás éppen idejében történt, mert a városi tisztviselők és alkalmazottak szervezete el volt szánva arra, hogy amennyiben e hó 20-ig kedvező elintézészt igazságos ügyük nem nyerne, sztrájkba lépnek. Szerencsére erre azonban nem kerül most már a sor.

— Az ügyvédek kívánságai. Az Ügyvéd Szövetség debreceni osztálya, mely a háboru alatt dícséretreméltó tevékenységet fejtett ki az ügyvédi érdekek képviselésében, legutóbb beadványt intézett a törvényszék elnökéhez, melyben az ügyvédi kar több sérelmének orvoslását kívánta. Dr. Kesseri Lajos dr. elnök, kuriai bíró a következő átiratban válaszolt:

A debreceni törvényszék elnöke.

1918. E. I. F. 17.

Az Országos Ügyvédszövetség debreceni osztálya által hozzáim intézett átiratára értesítem Elnök urat, hogy a vezetésem alatt álló debreceni törvényszék és a felügyeletem alatt álló debreceni járásbíróóság együttes teljes üléseben elhatározta, hogy a jövőben a bírósági tárgyalásokat az ügyvédi kar jogos kérelméhez képest nem csupán, mint eddig 9 és 10, illetve 9 és 11 órára, hanem 9, 10, 11, esetleg 12 órára fogja tűzni, mi által az ügyvédi kar tagjai meg lesznek kímélve arról, hogy egy 9 órára kitűzött tárgyalásra esetleg délig várjanak.

Értesítem továbbá Elnök urat arról is, hogy az igazságszolgáltatás sikere érdekében anyira szükséges kölcsönös megbecsülése a bírói és ügyvédi karnak és az ebből folyó kellemes érintkezés a két kar tagjai között mindig főgondomat képezte és legyenek meggyőződve, hogy mindent el fogok követni a bírói és ügyvédi kar egymást megértő és megbecsülő viszonyának megszilárdítása érdekében.

Ami az ügyvédi kar jogos anyagi érdekét illeti, a vezetésem alatt levő törvényszék és felügyeletem alatt levő debreceni járásbíróóság 1918 november 30-án tartott teljes üléseben elhatározta, hogy díjazással járó kinevezéseket és kirendeléseket a háboru tartamának megfelelő időtartamon keresztül csupán annak fog juttatni, aki a világháboruban katonai szolgálatot teljesített. Ennek a célnak gyakorlati keresztülvitelére a debreceni Ügyvédi Kamara megbízható jegyzékét fogja a bíróság beszerezni.

Ugy hiszem, hogy a jelenlegi viszonyok mellett a hadbavonult ügyvédek felsegítése az első célunk, azonban legyenek meggyőződve, hogy az ügyvédi kar jogos kívánságainak bármily irányu teljesítése elől soha nem fogok elzárkózni.

Fogadja Elnök ur tiszteletem megnyilvánítását.

Debrecen, 1918 november 30.

Dr. Kesseri Lajos,
törvényszéki elnök.

— Frank Sándor cégnél, Piac-utca 42., selymeket különféle minőségben olesón lehet beszerezni.

védél
igazg
nevel
igény
ügym
niszta
mény
földbi
tandó
ugyan
sősor
fogna
dozás

nak, A
közli:
vissza
ruhás
lapjaik
ügyi p
folyó
hogy a
gyenek

delésé
beteg
11—12
Telefon

Szeged
jellegz
címm
az utó
gedi te
zik küle
át, vag
értékes
nik. A
sót 70
42100 k
koronáj
értékesi
de az ár
nak, bun
van és c
mezési l
átvegye
hány ez
azután v
megfizet
az inség
Igaz, ho
vették m
100 ezer

— A
zottsága
tekintett
iratás ide
31-ig. Be
letnél (P
munkások
ner Józse
nitónál C

— E
Piac-utca
ujból meg

— H
alakuló k
bizottság
felérünk,
lcnjetek n
vasárnap
tartani a
József kir
özvegyek
ges, hogy

— 60
tal közli,
áruházaba
600 pár g
közötti na
vatal kedv
ban árusít
hető fenti
vatalban.

— Dr.
urologus, A
let) II-ik e
2—4-ig.

Földbirtok reform és állami gyermekvédelem. A debreceni állami gyermekmenhely igazgatósági tudomására hozza mindazon nevelőszülőknek, akik állami gondozást igénylő gyermekeket tartanak, hogy a belügyminiszteriumnak a földművelésügyi miniszteriummal lefolytatott tárgyalások eredményéhez képest a közel jövőben várható földbirtok reformmal kapcsolatosan alakítandó kisbirtokok szétosztása alkalmával ugyanazon előfeltételek igazolása mellett elsősorban azok az igényjogosult nevelőszülők fognak figyelembe vétetni, akik állami gondozást igénylő gyermekeket tartanak.

Ruhaszétosztás a közalkalmazottaknak. A közalkalmazottak beszerzési csoportja közli: A közalkalmazottakat, akik hadból visszatértek és leszereltek ez uton hívja fel a ruhaszétosztó bizottság, hogy ruházati törzslapjaikat Kóród István p. ü. titkárnál pénzügyi palota I. emelet 10. szám alatt legkésőbb folyó évi december 18-án délig adják be, hogy a ruha ellátásnál figyelembevehető legyenek. Nyomtatványok ugyanott kaphatók.

Dr. Forbát H. Ernő hazaérkezett, rendelkezését ismét megkezdte. Rendel. bór és nemi beteg férfiaknak d. u. fél 3-4-ig, nőknek d. e. 11-12-ig Simonffy-utca 7. sz. alatti lakásán. Telefon 502.

Furesa gazdálkodás a közjavakkal. A Szegedi Friss Újságban olvassuk a következő jellegzetes történetet: Lehetetlen szó nélkül említeni az olyan események felett, amelyek az utóbbi időben rendszeresen folynak a szegedi teherpályaudvaron. Vaggonszám értékek különféle áru, amelyet a címzett nem vesz át, vagy olyan áru, amely itt reked és ezek értékesítése a legkönnyelműbb módon történik. A napokban elárvereztek egy vagon sőt 70 koronáért, 2 és fél vagon kocsit 42100 koronáért és 6 vagon burgonyát 23 koronájával métermázsáját. Tudjuk, hogy az értékesítésnek árverés az előirt formája, ám de az árverést hirdetni is kell. Azonfelül a sónak, burgonyának és kocsinak deklarált ára van és csak telefonálni kellett volna a közlélmézési hivatalnak, hogy az a törvényes árért átvégyen mindent. Azon a vagon són jó néhány ezer koronát keres illetékefelül, amit azután vagy a feladó, vagy a címzett fog megfizetni. Burgonyában pedig olyan nagy az inség, hogy azt prédára boesátani vétek. Igaz, hogy a burgonyát véletlenül vasutasok vették meg, de ettől aligja lakik jól a többi 100 ezer ember.

A „Hangya” szövetkezet szervező bizottsága ezúton értesíti a közönséget, hogy tekintettel a nagyszámu jelentkezőkre, a beiratás idejét meghosszabbítják 1918 december 31-ig. Beiratási helyek: Gazdasági Egyesületnél (Piac-u. 61. l. em.) a gazdák és földmunkások részére. — Csapó-u. 1. sz. Blattner József ügyesnél bárki és Bakk Béla tanítónál Csapó-utcai iskola.

Dr. Karsai Sándor ügyvéd irodáját Piac-utca 63. szám alatt (Félegyházy házban) újból megnyitotta. Úgyes gépirónőt keresek.

Hadirokkantak, özvegyek és árvák alakuló közgyűlése. A hadirokkantak szervező bizottsága közli: Hadirokkantak, özvegyek felérünk, hogy minnél nagyobb számban jelenjünk meg az alakuló gyűlésen, melyet ma, vasárnap délután fél 3 órakor fogunk megtartani a Bika szálló nagytermében. (Bejárat József kir. herceg-utcai kapu.) Bajtársak és özvegyek, saját ügyükről van szó, szükséges, hogy mindannyian ott legyünk.

600 pár cipő. A városi Népjóléti Hivatal közli, hogy Neumann Miksa központi cipő áruházában Piac-utca 41. sz. alatt mintegy 600 pár gyermekcipő van, 27 és 39 számok közötti nagyságban, melyet a Népjóléti Hivatal kedvezményes 21, 23 és 25 koronás árral árusított ki. Bővebb felvilágosítás nyerhető fenti cégnél vagy a városi Népjóléti Hivatalban.

Dr. Szöllősi Béla orvos, belgyógyász, urologus, Arany János-utca 2. (Hungária épület) II-ik emelet. Rendel. 9-11-ig és d. u. 2-4-ig.

Hivatali, üzleti és pénzügyi segédalkalmazottak (szolgák) szakcsoportjának alakuló gyűlésére az összes kartársakat meghívjuk vasárnap délután három órára a szociáldemokrata párt titkári helyiségébe (Kossuth-utca 11.) keresztépület I. em.) A szervező bizottság.

Orvosi hír. Dr. Róth Vilmos egyetemes orvostudor, fogorvos, fogászati rendelését újból megkezdte. Rendel. délelőtt 9-12, d. u. 3-5-ig az ipar- és kereskedelmi bank palotában Szentanna-utca 13. (Bejárat a Varga-utca felől.)

Házasságok. A debreceni állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következők jelentkeztek kihirdetés végett: Balogh Kálmán—Szatmári Eszter, Bartha Gyula—Szilágyi Erzsébet, Nagy Gyula Mihály—Takaró Zsuzsanna, Vágó László—Faragó Lidia, Kovács József—Patai Margit, Beke Sándor—Svecz Julianna, Molnár András—Szilágyi Mária.

Házasságot kötöttek: Schwartz Mihály—Grósz Róza, Kurtyán György—Maxim Mária, Czernovszky Ottokár Ferenc—Hepp Eila Julianna, ifj. Fodor György—Csóka Róza, Bánki Ferenc—Mészáros Mária, Szűk Jenő—Gyott Anna Erzsébet, Gebei István—Gáspár Mária, Hodzsi István—Ormós Emília, Molnár Lukács—Szekeres Julianna, Püster Jakab—Szegedi Mária, Rosenberg Scziglig—Klein Eszter, Molnár Miklós—Ujj Erzsébet, Takács Ádám—Zsigó Rozália, Bikádi Sándor—Vilmányi Margit, Garai András—Molnár Iona, Szele György—Szanka Eszter, Vitéz Béla—Börös Anna, Kertész Imre—Gergely Erzsébet, Vass Sándor—Matkó Erzsébet, Bíró Antal—Szöllősi Zsuzsanna, Ferenci Sándor—Gömöri Sára, Mészáros János—Szabó Eszter, Szabó Imre—Kertész Ida.

A Testvér Egyesület közgyűlése. A debreceni Testvér Egyesület rendkívüli közgyűlést tart. Idő: 1918 december 16., délután 3 óra. Hely: Kossuth-utca 33. (Dóczy) Főbb tárgyak: Pénztáros választás, a tagdíjak felmérése. Az elnökség.

Karácsonyi és újévi képeslapok, kalendáriumok és díszes fali naptárak nagy választékban kaphatók Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r. t. könyvkereskedésében. Viszonteladónak árendéjéért.

Biztonsági vasajtókat, szeszizőző és zsirt olvasztó üstöket (kazánok), vasszerkezeteket, lakatos és kovács tömegárukat rendel s szerint készit ifj. Losonczy János, József kir. herceg-utca 16. sz. Telefon 347

Ügyvédi határidő naplók, hosszú és széles alakban 1919-ik évre, Debreceni kalendárium 1919. évre ára 5 K, 10% felárral. Kapható Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében, Debrecen, Piac-u. 34. Telefon 54.

Békebeli minőségű delain trikó és selem ruhák, valamint házi pongyolák nagyon sikkes faconokban olcsó árakban árusítja Frank Sándor cég, Piac-u. 42.

Karácsonyfadíszek nagyban és kicsinyben óriási választékban kaphatók Aczél modern antiquáriumban.

A rum kiosztása. A közalkalmazottak beszerzési csoportja közli: A közalkalmazottak beszerzési csoportjai központjának 152370—1918. számú rendelete szerint a csoport részére kiutalt rum mennyiségnek szállítási biztonságáért s így a csoport tagjai részére való szétoszthatásáért sem a pénzügyminisztérium, sem pedig a csoportok központja felelősséget nem vállal, sőt azt a határozott kijelentést tette, hogy a kiutalt rumot csak a beszerzési csoport tagjai személyes felelősségére hajlandó rendelkezésre bocsátani. Minthogy maga a csoport sem vállalhat ily körülmények között felelősséget a rum zavartalan megékezéséért, felkérte tagjait, kik a rum befizetésére befizetéseket eszközöltek, hogy folyó hó 12-én déli 12 óráig nyilatkozzanak abban az irányban, hogy hajlandók-e a már befizetett pénzösszeg esetleges elvesztése mellett a rum készletre igényeiket fenn tartani. Amennyiben a fent jelzett időpontig

a csoport tagjai közül bárki is igényét fent nem tartaná, jelentkezék a csoport irodájában (pénzügyigazgatóság földszint 13.), ahol befizetési jegyeik ellenében a befizetett pénzösszeg részükre vissza fog utaltatni. Amennyiben pedig fent jelzett időpontig a tagok a pénz visszautalása végett nem jelentkeznek, hozzájárultaknak fognak tekintetni arra érve, hogy részükre a rum megrendeltesék. Ebben az esetben a netáni káros következmények esetén a csoporttal szemben igényeiket nem érvényesíthetik.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai színház

VASÁRNAP: Délután: Szegény ifjú története. Este: Vandergold kisasszony, operett.
HÉTFŐ: Kőszivű ember fiai (I.) A) bérlet.
KEDD: Kőszivű ember fiai, B) bérlet.
SZERDA: Kőszivű ember fiai, C) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: Kőszivű ember fiai (II.) A) bérlet.
PÉNTEK: Kőszivű ember fiai, B) bérlet.
SZOMBAT: Kőszivű ember fiai, C) bérlet.
Délután: Szabin nők elrablása, vígjáték.
VASÁRNAP: Este: Kőszivű ember fiai (II.)
Délután: Hejehuja báró, operett.

Vígyszínház

VASÁRNAP: Délután: Hejehuja báró, operett. Este: Csókpirulák, piros színlapos bohózat.
HÉTFŐ: Kőristalány, operett, bemutató.
KEDD: Kőristalány.
SZERDA: Kőristalány.
CSÜTÖRTÖK: Kőristalány.
PÉNTEK: Kőristalány.
SZOMBAT: Délután: Nebántvirág, operett. Este: Kőristalány.

A színházi iroda hírei. Vasárnapi előadások. A Csokonai színházban ma vasárnap délután fél négy órai kezdetel mérsékelt helyárakkal a Szegény ifjú története, este a Vandergold kisasszony operett, — a Vígyszínházban délután mérsékelt helyárakkal a Hejehuja báró operett, este a Csókpirulák piros színlapos bohózat kerül színre. — Kőristalány. Hétfőn kerül bemutatásra a Vígyszínházban a szezon legnagyobb operett újdonsága, a Kőristalány, amelynek romantikus cselekménye, fiúbemázu muzsikája és mulatságos fordulatai hosszú életet biztosítanak a kiváló operettnak. A főbb szerepeket Honthy Hanna, Várnai, Seregh, Káldor és Varga Simon játsszák. Jegyek az újdonságra hétfőn délelőtt 9 órakor előre válthatók a Vígyszínház pénztáránál. Itt említjük meg, hogy a Kőristalány operett a Vígyszínházban e héten minden este színre kerül.

A sors ökle, detektívdráma 4 felvonásban Carmen Cartellieri főszereplésével bemutatja hétfőn az Apollo.

A detektívkirály egy klasszikus detektív komédia öt felvonásban hétfőn az Urániában.

Grunnar Tolczacz a legjobb Nordisk művész ma, vasárnap az Arany Bika moziban.

Henny Porten ma utoljára az Urániában.

A bolygó hollandi ma utoljára az Apollóban.

26307—1918. sz.

Hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a Gruner Lipót volt városi tanácsnok által 1915 február 25-től 1917. évi december hó 31-ig vezetett közlélmézési számadások az összes okmányokkal és iratokkal — valamint a mérleg és eredmény-számlák a számvevőség földszint 11. számú helyiségében a folyó évi december hó 12. napjától kezdődőleg 15 napi közzemlére kitették, ahol is azok naponként délelőtt 8—12-ig megtekinthetők és azokra vonatkozólag a számvevőség kirendelt tagjától felvilágosítások nyedhetők.

Debrecen, 1918 december 11.

Városi tanács.

Könyvujdonságok.

- August Strindberg: **A BÜNBAK.** Regény. Fordította: Pajzs Elemér. Ára — K 8.—
- Paul Rosenhayn: **JOE JENKINS DE-TEKTIV KALANDJAI, II. sorozat.** Fordította: Csetényi Erzs. Ára — 5.—
- Arkady Avercsenko: **A TÜKÖR LEL-KE.** Pajzs Elemér fordítása. Portó 55 fillér. Ára — 6.—
- Ij. Leopold Lajos: **ELMÉLET NÉLKÜL** Gazdaságpolitikai tanulmány. Ára — 6.—
- Forró Pál: **A HUSZONHATÉVESEK.** Regény. Ára — 9.—
- Biró Lajos új regénye: **A MOLITOR-HÁZ.** Ára — 16.—
- Marjay Ödön: **A RAKÓCZI HARANG.** Színmű. Ára — 9.—
- Dosztojevszki: **BÜN ÉS BÜNHÖDÉS.** Fordította: Szabó Endre. III. kiadás. Ára — 16.—
- Dumas: **A CLEMENCEAU-ÜGY.** Fordította: Radványi Paula. Ára — 8.—
- Dr. Juba Adolf egyetemi m. tanár: **AZ EGÉSZSÉGTAN ALAPVONALAI.** Ára — 3.80
- Várnai Zseni versei: **ANYASZIV.** Ára — 3.—

Hegedüs és Sádorn

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.

DEBRECZEN, Főposta mellett.

Nagyobb raktárhelyiség

közel a plachoz
vagy a Piac-utcán

azonnalra kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Mindenkinek el kell olvasni

a szezon legérdekesebb könyveit:

OLÁH GÁBOR: Két testvér

regény, ára 8 kor. és 10% felár.

Csermely Gyula: Egy asszonyi dokumentum

amerikai párbaj a „Toprini nász” híres regény szerzőjének legújabb műve. Ára 6 kor. és 10% felár.

Szalánczy József: Egy boldogtalan asszony

regény, ára 6 kor. és 10% felár.

Kapható

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai r. t. könyvkereskedésében
Debreczen, Ferenc József-ut 34.,
a főposta mellett.

Megjelent

a Magyar Naptár

kapható

kiadóhivatalunkban

és

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai r. t.

könyvkereskedésében.

Ára példányonként **K 180 I**, vidékre 20 fillérrel több portóra.

3 aktuális szenzációs könyv!

- A diadalmas forradalom könyve. Kulisszatitkok, intim telefonálások. stb. a forradalom éjszakáján** Rendkívül érdekes. Ára 16 korona.
- A magyar forradalom.** Elmények a forradalom főhadiszállásán. Irta: Magyar Lajos. Ára 3 korona.
- Földet a népnek — pénzt az országnak.** Irta: Révai Mór. Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében,
Piac-utca 34.

!! Mindenkinek tudni kell !!

MI A SZOCIALIZMUS?

Irta: dr. Kovacs Gábor egyetemi tanár.

Ára 5 — korona és 10% felár.

Kapható Aczél Henrik antiquariumában. Első Takarékpálota

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 2 korona, minden további 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Képv. betűkkel nyomtat-ak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt,

brilliantokat, hármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házhoz is elmegyek, Stelner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Eladó

Ondódon, a Cucában 32 és fél hold első osztályú tanács földbirtok. A látóképi csárdán túl, a Máté-ut szélén, Kertész és Vértési tanyával szemben, kintő gazdasági épületekkel ellátva, 2 szobás lakás, göré istálló stb. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankjánál, Kossuth-utca 17.

Bésebell

anyagból fűzők, haskók, mel tartók, egyenes- tartók nagy rak ára. Tisztítás, javítás jutányosan kézi. Goldst in Karolina Mikós utca 5. Telefon 736. — Tanulólányok fizetési felvételeinek.

Munkáslányok

és szak-épzett gépész magas fizetéssel felvételnak. Telek u. 100

Ház

hiányában ajánlom fűzőkályhámata (fa és szén-űtő)re. Szervatyuk is állandóan rakárón vannak. Máthé János, bádogos, szerezőmester, vízvezetési, csatornázási vállalkozó Darabos-u. 54. Telefon 321.

Remington

írógép, látható írásu, kitűnő állapotban eladó. Telefon 812

Eladó

Varga-kert, Keleti-sor 7. sz. alatt, a Salóstromos kaszárnya mellett lévő körülkerített 1 hold telek, amelyen 50 méter hosszú, 10 méter széles, nagy kemény fadozskából épített pajta van. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja r.-t.-nél.

Egy püös

női téli kabát eladó. Péterfia-utca 48. udvar, emelet.

Rapszamosok

és napszamos asszonyok felve tnek az egyetemi építkezéseknél. Jel nekzen az építkezés iró- dájában (Nagyterem) lehet.

Rikkancsok

azonnal felvétetnek a kiadóhivatalban.

Köröztetés.

Felkéri az állami gyermekmenhely azt az ismeretosa nevű iparos embert, aki folyó évi november hó 18 án magával vitte Tóth Sándor nevű 11 éves gör. kath. vallásu fiugyermekeket, hogy vagy személyesen vagy levélben jele tkezzen a debreceni Állami Gyermekmenhely hivatalos helyiségében.

Aktnek

törött aranya, ezüstje, ékszeze, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámert, Arany Bika-bérház 3.

Eladó

Kisszerepen 100 hold prima föld és Darabos-u. 38. számú ház Felvilágosítás kollégium ügyé- szai hivatalban.

Eladó

előnyös fizetési feltételek mellett a

Sámsoni-ut menten Geréby telepen, a várház mellett, Kondor-utca 3. sz. ház, mely magában foglal 2 szoba, 2 konyha, kamra, pince és egyéb mellékhe- lyiségekkel ellátott lakást 16- és téhenistállót, sertés és aprómarha ólakat, görét stb. Az egész telek drót kerítéssel van körülkerítve, 2 hold szőlő, veteményes és gyümölcsös kerttel el- látva. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankja r.-t.-nél, Kossuth-u. 17.

Zsirtpapír

három ballal, ötven kiló barna csomagoló papír, három cégábla, harminc lapméter bükkfa parkett eladó. Csemete-u. 14.

ASZTALOS

iparat 3 évi katonai szolgálat után újból foly- oó tatom. 00

Műhely Péczeli utca 4.

Lakas Sziv-utca 10. sz.

WEISZ FERENCZ

asztalosmester.

Eladó

Ondódon 10 és fél hold elsőosztályú szántóföld a nagynegyes szében, Jona tanya mellett, Perenczdülő szélén, Értekezhetni a Debreczeni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Lapkihordó

asszonyokat jó fi- zetéssel felvesz a kiadóhivatal. :: ::

VISZKETEGSEGET, SÖMÖRT, RÜHT

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fiesch-féle eredeti, törvényesen védett „SKABOFORM- KENŐCS”. Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes Dr. Fiesch-féle kerjük. Probátégely K 4 —, nagy tégely K 6 —, családi tégely K 15 —. Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direct a készítőnél rendelhető: Dr. Fiesch B. „Korona” gyógyszerár, Győr. Vételnél a „SKABOFORM” védjegyre ügyeljünk.